

KINDERMISHANDELING VOORKOMEN

EEN EVALUATIE VAN PREVENTIEVE
INSPANNINGEN

Jeanne Gubbels

ONDERZOEKSVRAAG

Hoe kan de preventie van kindermishandeling worden verbeterd, zodat kindermishandeling kan worden voorkomen?

OVERZICHT

- Studie 1 & 2** Effectieve componenten oudertrainings- en huisbezoekprogramma's (*secundaire & tertiaire preventie*)
- Studie 3 & 4** Effectieve componenten schoolvoorlichting (*primaire preventie*)
- Studie 5** Signaleren en melden door professionals
- Studie 6** Onderzoek langetermijneffecten interventies

RESULTATEN **STUDIE 1 & 2**

Effectieve componenten = specifieke onderdelen van interventies die bijdragen aan de effectiviteit

1. Meta-analyse oudertrainingsprogramma's

(51 studies; 185 effect sizes; 43 componenten/technieken)

Gemiddeld significant effect ($d = 0.42$)

2. Meta-analyse huisbezoekprogramma's

(77 studies; 174 effect sizes; 35 componenten/technieken)

Klein significant effect ($d = 0.14$)

RESULTATEN **STUDIE 3**

3. Meta-analyse schoolprogramma's

Gemiddeld significant effect **(1)** kennis ($d = 0.57$) en **(2)** zelfbeschermingsvaardigheden ($d = 0.53$)

 <p>1. Wat is kindermishandeling?</p>	 <p>2. Veilige/onveilig geheimen</p>	 <p>3. Rechten van het kind</p>	 <p>4. Kindermishandeling <u>nooit</u> schuld van kind</p>
 <p>5. Eigen lichaam/ grenzen</p>	 <p>6. Vertrouwenspersoon</p>	 <p>7. Sociaal-emotionele vaardigheden</p>	 <p>8. Risicosituaties herkennen</p>
 <p>9. Nee zeggen/ opkomen voor jezelf</p>	 <p>10. Hulp vragen</p>	 <p>11. Zelfvertrouwen vergroten</p>	 <p>12. Vertellen/onthullen</p>

RESULTATEN **STUDIE 4**

4. Kwalitatief onderzoek ervaringsdeskundigen

- 13 jongeren met een verleden van mishandeling/verwaarlozing
- Wat vind je van schoolvoorlichting? Wat zijn belangrijke componenten?

Belangrijkste resultaten

- Alle kinderen moeten schoolvoorlichting krijgen
- Voorlichting kan...
 - ... bewustzijn van kinderen vergroten
 - ... zorgen dat kinderen eerder gaan praten
 - ... zorgen dat kinderen weten waar ze terecht moeten voor hulp
- Kinderen moeten leren dat kindermishandeling nooit hun schuld is
- Nazorg: duidelijk waar kinderen terecht kunnen

*“Voorlichting had kunnen zorgen dat ik me eerder realiseerde **dat mijn situatie niet normaal was**. Dan was het misschien wel eerder gestopt.”*

*“Ik denk dat ik minder last van de gevolgen had gehad als ik had geleerd dat **mishandeling niet mijn schuld was**”*

*“Je bent bezig met overleven. Als je dan over dit onderwerp hoort en er is **niemand waarmee je kan praten**, dan heb je mentaal wel echt heel wat te verduren”*

RESULTATEN **STUDIE 4**

1. Wat is kindermishandeling?

2. Veilige/onveilig geheimen

3. Rechten van het kind

4. Kindermishandeling nooit schuld van kind

5. Eigen lichaam/ grenzen

6. Vertrouwenspersoon

7. Sociaal-emotionele vaardigheden

8. Risicosituaties herkennen

9. Nee zeggen/ opkomen voor jezelf

10. Hulp vragen

11. Zelfvertrouwen vergroten

12. Vertellen/onthullen

- Effectieve componenten meta-analyse schoolprogramma's
- Belangrijkste componenten volgens jongeren

RESULTATEN **STUDIE 5**

5. Kwalitatief onderzoek professionals

- N = 65 professionals: JGZ, GGZ, scholen, en huisartsen
- Hoe signaleren professionals? Wat zijn knel- en verbeterpunten?

Belangrijke knelpunten voor alle beroepsgroepen

- Onvoldoende communicatievaardigheden om signalen te bespreken
- Angst voor verliezen van band met ouders / kind
- Gebrek aan tijd voor adequate signalering
- Tekortkomingen samenwerking ketenpartners, vooral met Veilig Thuis

“Je wilt wel *in contact blijven* met een gezin, dus je kunt vermoedens er niet zomaar uitgooien” (Huisarts)

“Ergens *wil je het nu niet zien* want die tijd heb je er gewoon niet voor en dat kan natuurlijk niet” (JGZ)

“Vaak wordt onze behandeling door Veilig Thuis gezien als *een factor die de situatie veilig maakt*, maar behandeling maakt het niet acuut veilig” (GGZ)

RESULTATEN **STUDIE 6**

6. Onderzoek langetermijneffecten interventies met CBS data

- Weinig interventies onderzocht op langetermijneffecten
- Data **Stevig Ouderschap**, **VoorZorg**, en **Incredible Years** koppelen aan CBS data jeugdbescherming en slachtofferschap

- ✓ Bestaande data (geen verzameling)
- ✓ Goedkoop en kort
- ✓ Geen uitval
- ✓ Geen sociale wenselijkheid
- ✓ Rijke data van hoge kwaliteit
- ✓ Gehele populatie
- ✓ Participanten lange tijd volgen
- ✓ Privacy volledig gewaarborgd

VOORDELEN

- * Kleine steekproeven
- * Lage prevalenties
- * Missende ID gegevens
- * Beperkte keuze constructen
- * Beperkte keuze periode

UITDAGINGEN

WAT BETEKENT DIT...

...VOOR BELEID EN PRAKTIJK?

Signaleren en melden

- Meer ondersteuning professionals d.m.v.:
 1. Screenings- en risicotaxatie instrumenten
 2. Integreren kindermishandeling in opleidingen
 3. Verbeteren en meer frequentere bijscholing
 4. Meer informatie-uitwisseling tussen organisaties

Primaire preventie

- Meer voorlichting in huidig onderwijs (nu maar 1 op 84 scholen)
- Kan al op jonge leeftijd beginnen

Secundaire en tertiaire preventie

- Keuze geschikte interventies → oudertraining-, en huisbezoekprogramma's.
- Verbeteren interventies toevoegen effectieve componenten

...VOOR TOEKOMSTIG ONDERZOEK?

Componentenonderzoek

- Onderzoek naar combinaties/ interacties componenten
- Experimenteel componenten onderzoek
- Implementatie componenten toetsen in de praktijk

Gebruik CBS data

- Zorgen voor grote steekproeven
- Meer samenwerking onderzoekers en CBS

...VOOR KENNISVERSPREIDING?

- Samenvatting bevindingen verspreiden via NJI, NCJ, en brancheorganisaties, zoals GGZ Nederland

BEDANKT VOOR UW
AANDACHT!